Název	**Poznej a zakóduj pohádku**		
Autor	**Eva Fanfulová**		
1. stupeň / období	**1. období (1.–3. ročník)**	**2. období (4.–5. ročník)**	
Vzdělávací obor / tematický celek	**Informatika / Data, informace a modelování**		
Rozvíjená gramotnost	**ČTENÁŘSKÁ**	**DIGITÁLNÍ**	**MATEMATICKÁ**

Cíl činnosti:

Žák si osvojí jeden ze způsobů kódování a dekódování informace – kódování obrázkem.

Pomůcky: pracovní listy pro dvojice žáků, pastelky

Popis činností:

1. V diskuzi moderované učitelem žáci sdělují své nápady, jakými způsoby si mohou lidé sdělovat informace.
2. Každá dvojice žáků dostane pracovní list s charakteristickými obrázky pro jednu pohádku. Dvojice žáků odhaluje, o jakou pohádku se jedná. V řízené diskuzi žáci představí výsledky své práce. Učitel žáky vede k vysvětlení významu jednotlivých obrázků v „kódu“.
3. V druhé části aktivity je postup opačný – každá dvojice zakóduje obrázkem (obrázky) jednu další pohádku, kterou si zvolí.
4. Dvojice žáků ukáže zakódovanou pohádku ostatním, a ti se ji snaží odhalit. Učitel vhodnými otázkami vede žáky k tomu, aby byly zdůrazněny různé možnosti grafického pojetí informace.

Komentář z pohledu gramotnosti:

Rozvíjení čtenářské gramotnosti v první části aktivity je založeno na předchozí zkušenosti žáků s konkrétními pohádkovými texty, pohádkovými postavami a charakteristickými předměty. Jednotlivé obrázky jim poskytují informace, které umožňují odhalit název pohádky. Žáci zjišťují, že informace získané z obrázku mají stejnou informační hodnotu jako informace z lineárního textu (ČG-1-2-02).

K rozvíjení matematické gramotnosti žáka dochází ve druhé části aktivity při vlastní tvorbě jednoduchých obrázků, které slouží k vystižení vybrané pohádky tak, aby záznam byl srozumitelný pro spolužáky a učitele. Žák při představení obrázku ostatním zjišťuje, že pro porozumění (odhalení pohádky) je podstatná názornost a vystižení jejich charakteristických rysů (MG-1-2-01).

Digitální gramotnost a informatické myšlení žáka jsou rozvíjeny při zakódování a dekódování jednoduchého textu a obrázku (DG-1-1-10).

CC BY SA

Možnosti individualizace a diferenciace výuky:

Žáci řeší úlohy podle svých aktuálních dovedností a schopností. Obtížnější zadání lze vytvořit s využitím dekódování a kódování věty bez návaznosti na konkrétní příběh či pohádku.

Důkazy o učení:

Žák „přečte“ informaci z obrázku.

Žák sdělí informaci obrázkem.

Žák srozumitelně vyjádří krátký text jednoduchým grafickým znázorněním.

Postřehy z ověřování:

Výuková aktivita byla ověřena ve třetím ročníku v hodině Českého jazyka s 22 žáky. Vyučující hodnotí aktivitu jako přínosné zpestření hodiny Českého jazyka, pro děti byla novým způsobem předání informace, se kterým se do této doby nesetkaly. Slabší žáci při závěrečném zhodnocení všech prací pochopili, kde při kódování pohádky do obrázku chybovali, aktivita je vhodná i k opakování v budoucnu. Vyučující doporučuje zahrnout před kódování pohádky diskuzi, aby měli všichni žáci dost času pochopit, jakým způsobem pohádku zakódovat.

Zdroje:

BERKI, Jan a Jindra DRÁBKOVÁ. *Základy informatiky pro 1. stupeň základní školy* [online]. [cit. 2021-04-22]. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2020. ISBN 978-80-7494-520-5. Dostupné z: https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-1-stupen-zs

Fotografie z ověřování: Lucie Káňová

Obrázky v příloze: Eva Fanfulová, květen 2020 (licence CC BY-NC-SA 4.0)

Přílohy: pracovní listy s pohádkami, řešení

Tento digitální vzdělávací materiál je součástí souboru aktivit, který vytvořili autoři vyjmenovaní v hlavičce aktivit, hlavní editorka Simona Šedá. Další sdílení a úpravy aktivity jsou umožněny za podmínek licence CC BY-SA 4.0 Mezinárodní, která se vztahuje na text, obrázky i přílohy této aktivity, pokud není uvedeno jinak. Na stránce www.gramotnosti.pro/epublikace najdete konkrétní postup, jak lze v souladu s podmínkami otevřené licence aktivitu upravovat či šířit. Soubor aktivit byl vytvořen v rámci projektu Podpora práce učitelů (PPUČ), který byl spolufinancován z Evropských strukturálních a investičních fondů a jehož realizaci zajišťoval Národní pedagogický institut České republiky. Diskutujte a ohodnoťte aktivitu na stránce Elektronické materiály (https://ema.rvp.cz/) na Metodickém portálu RVP.CZ.

Gramotnosti.pro život!
Učíme v souvislostech

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

CC BY SA

Pracovní list – **Poznej pohádku**

Jména členů pracovní skupiny:

Třída:

Pohádka:

Pracovní list – **Poznej pohádku**

Jména členů pracovní skupiny:

Třída:

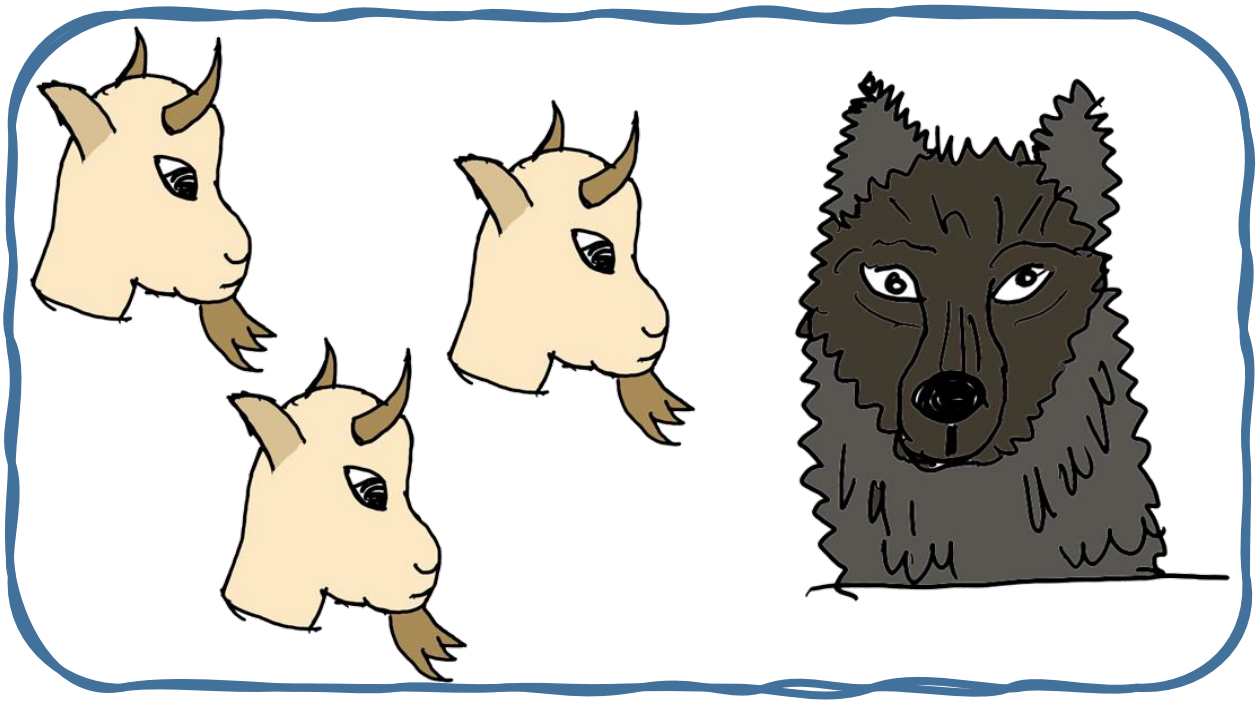

Pohádka:

Pracovní list – **Poznej pohádku**

Jména členů pracovní skupiny:

Třída:

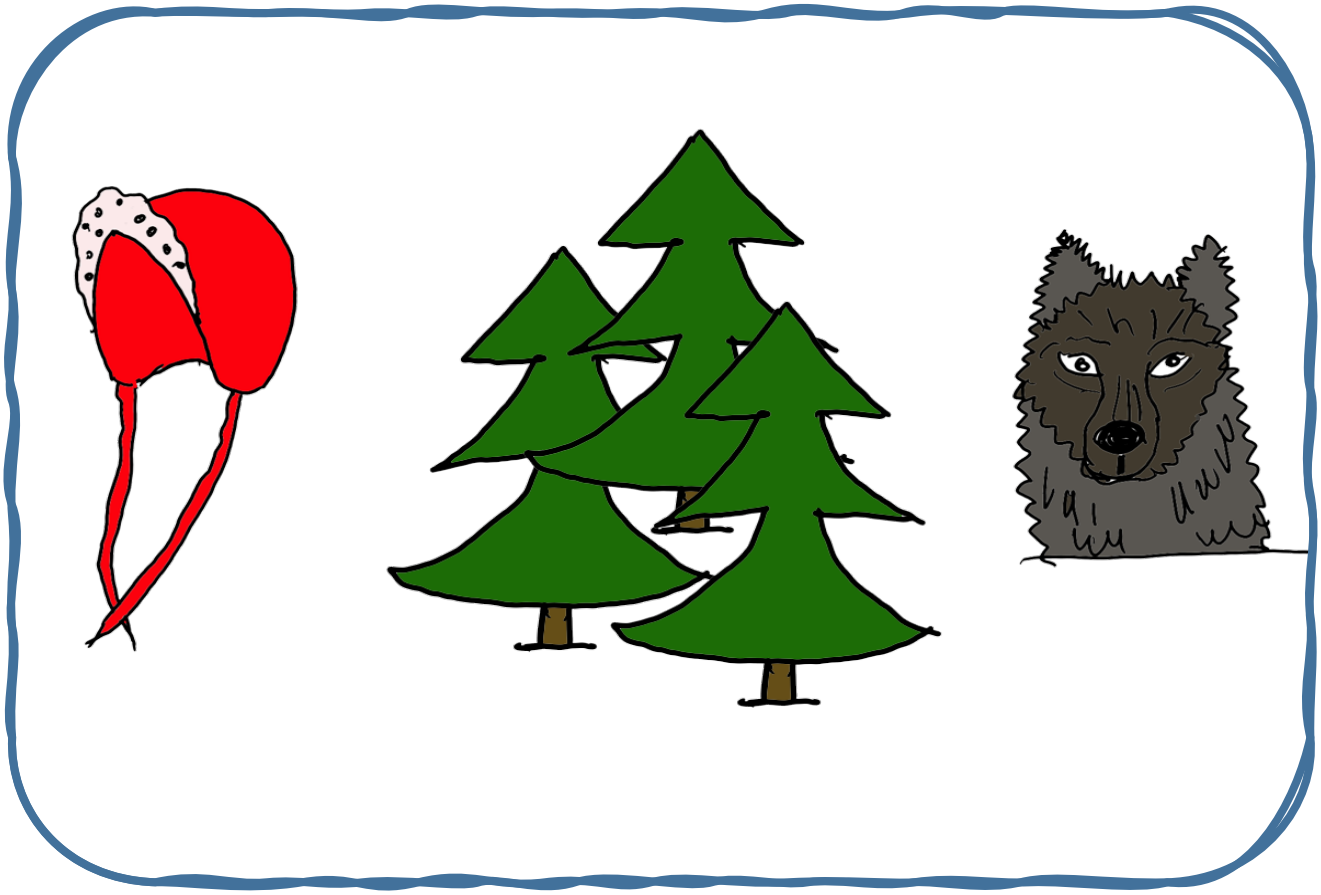

Pohádka:

Pracovní list – **Poznej pohádku**

Jména členů pracovní skupiny:

Třída:

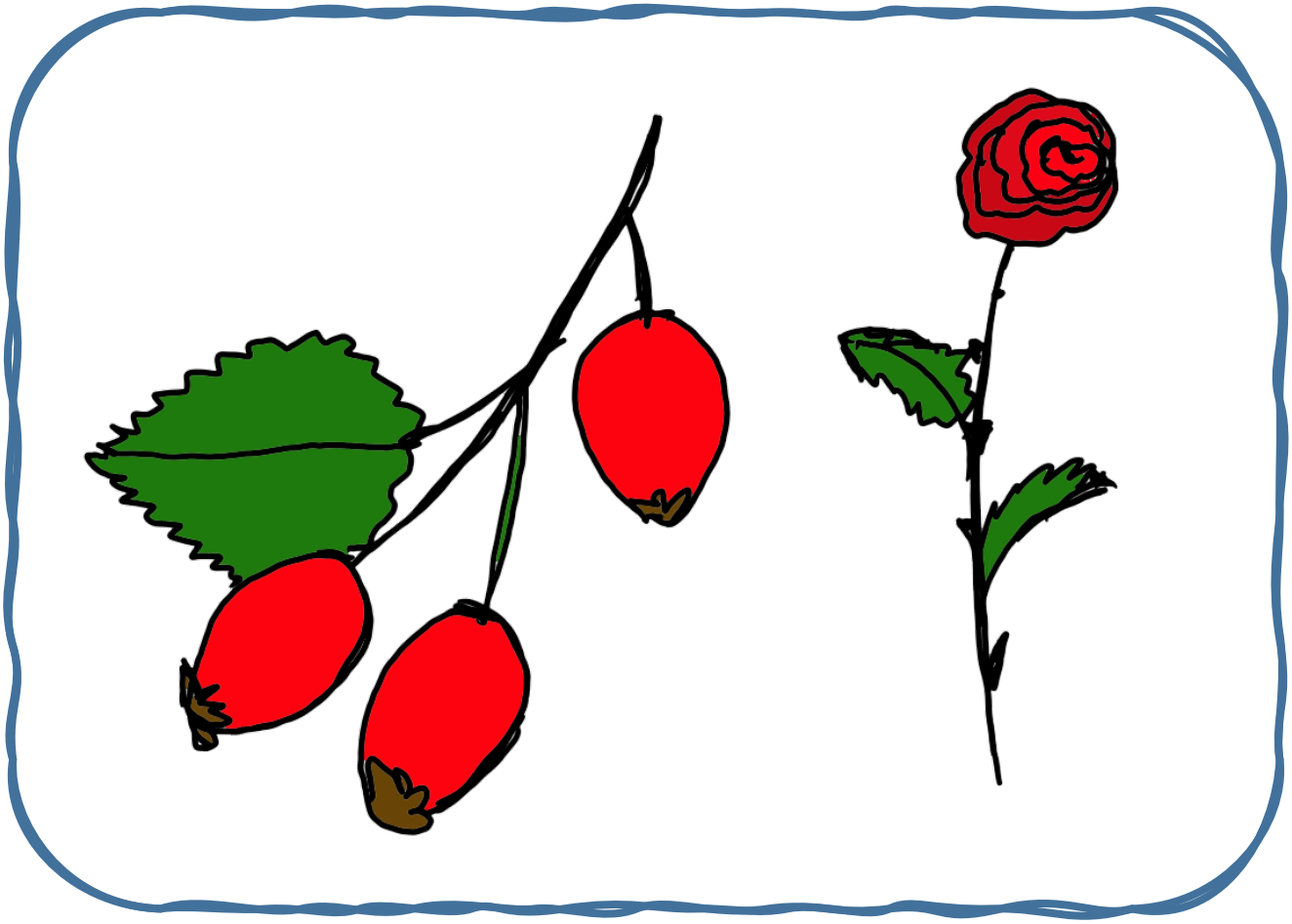

Řešení

1. Popelka
2. O neposlušných kůzlátkách
3. Červená karkulka
4. O Šípkové Růžence